

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobkyně: **P. H.**
zastoupena opatrovnící paní Z. J.
bytem tamtéž
právně zastoupena Mgr. Anetou Bendovou, advokátkou
advoktání kanceláře se sídlem U Soudu 388/1, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
Ústředí, Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 14. 10. 2021, čj. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná zamítla napadeným rozhodnutím námitky žalobkyně, směřující proti rozhodnutí orgánu I. stupně ze dne 31. 5. 2021, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále

jen „ZDP“), ve znění platném do 31. 12. 2009, a § 38 ZDP. Žalobkyně byla sice uznána částečně invalidní od 14. 10. 1995, avšak nesplnila podmínku potřebné doby pojištění.

2. Žalovaná v rozhodnutí uvedla, že dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Jičíně ze dne 28. 4. 2021 byla žalobkyně částečně invalidní dle § 37 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., a to v období od 14. 10. 1995 do 31. 12. 1995, dále pak do 31. 12. 2009 částečně invalidní dle § 44 odst. 1 ZDP ve znění platném do 31. 12. 1995 a od 1. 1. 2010 je invalidní dle § 39 odst. 1 ZDP pro invaliditu druhého stupně. Po provedeném dokazování však žalovaná zjistila, že žalobkyně splňuje zdravotní podmínku invalidity, avšak nesplňuje podmínku potřebné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod. Lékař ČSSZ pak dospěl k obdobným závěrům.
3. Žalovaná připomněla podmínky vzniku nároku na invalidní důchod, kdy příslušná ustanovení obou předpisů, výše citovaných, předpokládají naplnění obou podmínek, a to jak zjištěný zdravotní stav, odpovídající buď částečné invaliditě, či v zákoně stanovené míře poklesu pracovní schopnosti, ale i podmínky potřebné doby pojištění. Žalobkyně posledně jmenovanou podmínku nesplnila. Žalovaná přitom odkázala jak na podmínku doby pojištění, získanou před vznikem invalidity, tak i případně v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity, myslela i na podmínky, upravené § 33 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení, kdy má občan nárok na invalidní důchod též, pokud se stal invalidním před dovršením věku, v němž končí povinná školní docházka a nemohl být proto zaměstnán vůbec nebo po dobu potřebnou pro nárok na důchod a dosáhl věku 18 let. Žalobkyně odkazovala právě na tuto skutečnost, tzn., že ukončila zvláštní školu v r. 1995, do pracovního poměru nenastoupila a ani se neregistrovala na úřadu práce, o tom, že se tak musí stát i když nemůže do práce nastoupit, informována nikým nebyla.

II. Žalobní argumentace

4. V žalobě žalobkyně namítala, že je nemajetná, pobírá pouze příspěvek na péči a na mobilitu, živí ji opatrovnice a její manžel, oba jsou již důchodci. Nejsou již schopni hradit běžné náklady.
5. Žalobkyni při posuzování jejího zdravotního stavu nikdo neviděl, po ukončení školy nikde nenastoupila, neboť byla v nemocnici a faktický zdravotní stav jí neumožňoval jakýkoliv nástup do práce. Její zdravotní dokumentace z té doby se ztratila a tím byla silně poškozena. Byla fakticky nezaměstnatelná, na ÚP jí odmítli z důvodu nízkého věku.
6. Žaloba dále odkazuje na posudek, vypracovaný v dřívějším řízení před Krajským soudem v Hradci Králové MUDr. S., který konstatoval lehkou mentální retardaci v kombinaci s dalšími psychickými potížemi a dalšími zdravotními problémy. Žalobkyně se snažila najít zaměstnání, nicméně pro své handicapy vždy musela toto skončit, její opatrovnice nebyla nikdy řádně poučena o nutných krocích pro zabezpečení nároku na dávku.

III. Vyjádření žalované

7. Dne 7. 12. 2021 podala žalovaná písemné vyjádření ve věci, v němž jednak odkázala na § 37 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., kdy má občan nárok na invalidní důchod, pokud se stal částečně invalidním a byl zaměstnán po dobu potřebnou pro nárok na tento důchod nebo se stal částečně invalidním následkem pracovního úrazu. Ustanovení § 29 odst. 3 pak předpokládá u občanů ve věku do 20 let dobu zaměstnání pro uvedený nárok méně

než 1 rok. Žalobkyně však ke dni vzniku částečné invalidity nezískala žádnou dobu pojištění, a to ani náhradní.

8. Dále žalovaná citovala podmínky § 33 odst. 1 tohoto zákona, kdy lze získat nárok na částečný invalidní důchod též, pokud je doba zaměstnání získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity. U občana mladšího 24 let činí potřebná doba pojištění dva roky. Žalobkyně v období 14. 10. 1995 do 13. 10. 2005 však nezískala žádnou dobu pojištění. Žalobkyně však nesplňuje ani podmínku § 33 odst. 2, neboť se nestala invalidní před dovršením věku, v němž končí povinná školní docházka.
9. K ZDP a jeho podmínkám pro vznik nároku na invalidní důchod pak žalovaná odkázala na ustanovení § 40 a znění jeho odst. 1, 2 a 3 a uzavřela, že z podkladových dokumentů plyne, že žalobkyně přes uznání invalidity druhého stupně nesplnila v žádném z období rozhodných pro přiznání částečného invalidního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně podmínku potřebné doby pojištění.

IV. Jednání krajského soudu

10. Krajský soud zejména přihlédl k vyjádření zástupkyně žalobkyně ze dne 28. 2. 2022, kdy byly soudu zaslány dokumenty nástupnického školského zařízení v Nové Pace, a to Rozhodnutí o zařazení dítěte do školy pro mládež vyžadující zvláštní péči ze dne 17. 7. 1985 a Zprávu o vyšetření žalobkyně v Okresní pedagogicko - psychologické poradně v Trutnově ze dne 15. 7. 1985, které konstatují dle žalobkyně neměnný stav již od dětství, a tudíž nesprávné stanovení data invalidity.
11. Krajský soud vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a soc. věcí v Hradci Králové se zvláštním požadavkem na odborné zhodnocení znění výše cit. dokumentů.
12. Dne 14. 11. 2022 jednal krajský soud ve věci a konstatoval zejména znění uvedeného posudku ze dne 10. 5. 2022. Posudková komise konstatovala, že u žalobkyně se jedná o lehkou mentální retardaci, bolesti páteře při degenerativních změnách bez kořenového kompresivního syndromu, s nevýbavností reflexů dolních končetin bez průkazu polyneuropatie, dále jde o parestezie hlavy a celého těla bez progresu nejasného původu, nezhoubný nádor podvěšku mozkového s tvorbou prolaktinu kompenzovaný léčbou, hyperandrogenní stav ovariačního původu, zažívací potíže, chronické bolesti břicha, ataky horeček s generalizovaným třesem, mírně zvýšenou činnost příštítných tělísek při deficitu vitamínu D, poruchu vstřebávání lepku na dietě, těžkou slabozrakost pravého oka a lehkou slabozrakost levého. Dále je přítomen stav po operativním odstranění slepého střeva s komplikovaným průběhem a zánětem a stav po odstranění štítné žlázy pro zhoubný nádor levého laloku (2017), bez angiinvaze či prorůstání v terénu autoimunitního zánětu a bez známek aktivity nádorového onemocnění. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu PK určila lehkou mentální retardaci, odpovídající kap. V., pol. 8 b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a zde míře poklesu pracovní schopnosti ve výši 45 %. U žalobkyně je možné provést s ohledem na další zdravotní obtíže navýšení dle § 3 této vyhlášky o 10 %, tedy na konečných 55 %. Datum vzniku této invalidity druhého stupně je určeno 14. 10. 1995.
13. PK dále hodnotila předložené dokumenty (viz bod 10) a uvedla, že již znalecký posudek MUDr. S. jasně popsal veškeré dostupné odborné nálezy zdravotního stavu žalobkyně a dospěl k závěru, že invalidita žalobkyně počala dnem propuštění z hospitalizace na II. dětské klinice FN Praha Motol, a jednalo se o částečnou invaliditu pro lehkou mentální

retardaci. Obdobně pak popisují stav žalobkyně i další posouzení jejího zdravotního stavu, i posudek PK v jiném složení ze dne 1. 9. 2010.

14. I v současném posudku se PK vyjádřila tak, jak uvedeno k jednotlivým obdobím trvání její invalidity v bodě 2. Tedy 14. 10. 1995 – 31. 12. 1995 částečná invalidita dle § 37 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2009 částečná invalidita dle § 44 odst. 1 ZDP ve znění platném do 31. 12. 2009, a od 1. 1. 2010 dosud je žalobkyně invalidní pro druhý stupeň invalidity dle § 39 odst. 1 ZDP.
15. Požadavek na dřívější vznik invalidity a tedy i případné určení tzv. invalidity z mládí, kterou upravoval zákon č. 100/1988 Sb. pak PK vyloučila, a to s vyjádřením, že ze zdravotního hlediska by muselo u žalobkyně jít o těžké zdravotní postižení, vrozené, vzniklé při porodu nebo po porodu, během předškolního věku nebo povinné školní docházky, s těžkým omezením tělesných, smyslových nebo duševních schopností, kdy takové postižení neumožňuje, aby osoba absolvovala povinnou školní docházku nebo aby se po jejím ukončení soustavně připravovala na pracovní uplatnění bez ohledu na formu přípravy. Taková osoba nemá žádnou pracovní schopnost nebo žádnou měřitelnou úroveň pracovní schopnosti, a proto nemůže zahájit ani soustavnou přípravu pro budoucí pracovní uplatnění a v důsledku toho nemá ani potřebnou dobu pojištění. Z doložených psychologických a psychiatrických nálezů i z pracovní anamnézy žalobkyně však vyplývala schopnost školní přípravy i schopnost výkonu zaměstnání při lehké mentální retardaci a to i v případě doprovázejících dalších méně významných onemocnění.
16. PK dále uvedla, že rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně nelze hodnotit v kap. V, pol. 8 písm. c), neboť se nejedná o mentální postižení středně těžkého stupně s IQ v rozpětí 35 – 49, a z prostudované dokumentace nebylo prokázáno ani těžké funkční postižení více úseků páteře. Zdravotní stav neodpovídá ani zdravotním postižením umožňujícím soustavnou výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek, ani žalobkyni neztěžuje obecné životní podmínky dle příloh vyhlášky č. 284/1995 Sb., č. 3 a 4.
17. Zástupkyně i opatrovnice žalobkyně odkazovaly na argumentaci vyjádření (viz bod 10), pověřená pracovnice žalované poukázala zejména na posudkové vyjádření a zhodnocení zaslaných dokumentů posudkovou komisí. Účastníci řízení setrvali na závěrečných návrzích, tedy žalobkyně žádala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, žalovaná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Soud přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí žalované neshledal.
19. Žalobkyně se domáhala určení dřívějšího data vzniku invalidity žalobkyně a pro své tvrzení soudu předložila dvě vyjádření, Rozhodnutí o zařazení dítěte do školy pro mládež vyžadující zvláštní péči ze dne 17. 7. 1985 – ONV Trutnov, odbor školství, z něhož je patrné, že žalobkyně se nemohla od 2. 9. 1985 vzdělávat na základní škole pro

rozumové nedostatky, dále pak Zprávu o dítěti Okresní pedagogicko psychologické poradny v Trutnově ze dne 15. 7. 1985, s prokázáním lehké celkové mentální retardace.

20. Krajský soud po přezkoumání a projednání věci konstatoval, že jedinou žalobní argumentací žalobkyně je otázka dřívějšího vzniku její invalidity ve věku nezletilém, k níž žalobkyně připojila dva dokumenty, citované v bodě 19. V tomto směru však krajskému soudu nezbylo, než poukázat na skutečnosti, uvedené posudkovou komisí v posudku ze dne 10. 5. 2022, a to, že uvedené žalobní argumentaci nelze vyhovět, neboť stav dítěte by musel odpovídat prakticky stavu plné invalidity, kdy žadatel není schopen ani vzdělávání, ať již jakoukoliv formou, a není ani schopen jakéhokoliv pracovního zařazení. Takový stav však u žalobkyně v době před vznikem stanovené invalidity částečné neexistoval, neboť soud má z nyní i dříve provedených důkazů za velmi seriózně a dostatečně prokázané, že u žalobkyně se jednalo o mentální postižení, které bylo lehkého stupně. Takový charakter zdravotního postižení nemohl představovat závažnost, pro kterou by žalobkyně nebyla schopna docházky do školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, kterou absolvovala. I její další vývoj tohoto onemocnění dokládá až do doby současné, že se ani po letech o nejzávažnější stupeň zdravotního postižení nejedná, zdravotní stav žalobkyně i v době současné odpovídá pouze II. stupni invalidity a její zbytková pracovní schopnost je vyčíslena ve výši 45 %. Krajský soud je tak přesvědčen, že uvedená argumentace dostačuje k závěru, že u žalobkyně nebylo žádným důkazem doloženo, že by u ní v době před vznikem částečné invalidity (14. 10. 1995) existoval natolik závažný zdravotní stav, aby mohl být posouzen jako stav invalidity, vylučující jakékoliv vzdělávání či pracovní zařazení.
21. Pokud opatrovnice žalobkyně namítala, že jí nebyla nikdy podána adekvátní informace sociálních orgánů o potřebném postupu při zabezpečení práv žalobkyně, musí krajský soud konstatovat, že je to jednak pouhé tvrzení, které není a zřejmě ani nelze nijak podložit, navíc je potřebné vidět i skutečnost, že pokud byla opatrovnice pověřena dozorem nad zdravotně postiženou mladistvou, bylo na ní, aby si případně potřebné informace o zabezpečení své chráněnkyně zaopatřila, zejména, pokud z dostupných zdrojů je patrné, že její vývoj nebyl zcela standardní a bylo lze předpokládat, že její pracovní uplatnění nebude snadné.
22. Posouzení existence invalidity druhého stupně sporováno nebylo, krajský soud tedy pouze doplňuje, že na skutečnostech, uvedených v posudku PK neshledal žádné diskrepance v porovnání se zněním odborných nálezů, které pro jeho vydání byly podkladem.
23. Za výše zjištěného stavu věci tedy dospěl krajský soud k závěru, že žaloba nebyla důvodná a tuto proto v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

VI. Náhrada nákladů řízení

24. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovaná náhradu nákladů řízení nevyčíslila a nežádala. Odměna právního zastoupení žalobkyně je řešena samostatným usnesením.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 14. listopadu 2022

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně